

התחלת לסלע

קיימים סלעים לכל הפקוד ולכל מצב. יש סלעים שמוציאים מהם מים (כמו קשפה משה רבנו), יש סלעים שמשמשים כמקום שיבה ובאלו המשתמשים כמערת קבורה. היום נרדן כסלעים בנינה, המכונים גם 'מסלעה'. לנן סלעים או מסלעה אין הגדרה מדויקת. זו יכולה להיות חוטה, ערוגה מוגבהת, או צורת סלעים טבעית. זוהי צורה נגנית שמרכיביה הם סלע וצמח - רוטם וצומח. כל אחד מהם הוא בעל ביטוי עצמאי משלו ובמסלע הם משתלבים בהרמוניה של צבעים וצורות. מסלע עזת מפארות נגים בוטניים ואורזי גינות ציבוריים, הם אורכן יכול להגיע לעשרות מטרים ומשקל הסלעים אף למספר טונות. סדרי הגודל האלה אינם מחייבים, אתם יכולים להקים מסלעה בנינתכם ואם תרצו אפשר אפילו ליצור אחת מיניאטורית בעצמך. אינכם וקוקים להשקעה כספית גדולה, אומנם תצטרפו להשקיע בתחילה עבודה פיזית בהקמתה, אך לעומת זאת התחזוקה היא קלה יחסית.

מתאימים את האבנים

גני הסלעים הראשונים הוקמו ביפן, והיפנים, שבהחלט ניתנו כטאץ' הנדרש, שיכללו אותם לכלל שלמות. בגנים אלו, שחלקם היה נטול צמחים לחלוטין, הריגש היה על הסלעים, צורותיהם ומרקמם. במאה ה-16 החלו גני סלעים לצוץ במערב, הרעיון לא היה הפעם יבוא מהמזרח, אלא נבע מהתעניינות הציבור באזורים אלפיינים והרי האלפים ובצמחים הגדלים שם. טיילים רבים ששבו ממסעות באזורים אלה הביאו צמחים והחלו לגדל אותם בגינותיהם. ניסיונות הגידול לרוב לא צלחו, היות שהצמחים

האלפיינים הרושים תנאי גידול מיוחדים. המסקנה מהניסיונות הכושלים היתה שכדי להצליח בגידולם צריך לחקות את סביבתם הטבעית, וכך החלה המסלעה לקרוא עוד וגידים. ה'בוס הגדול' של המסלעות היה בתקופה הוויקטוריאנית, מאתיים שנה מאוחר יותר. אומנם בתחילת דרכה שימשה המסלעה כבית גידול לצמחי אלפיינים, שהיונם בעלי צימח אוטי ועמידים מאוד ליובש, אך כיום היא משמשת כבית גידול למגוון גדול של צמחים.

או היכן כראי להקים מסלעות פשוט נוח לעשות את בנינה בעלת שטח טבעי ומסלוע באזורים כמו ירושלים, צפת ועוד, היות שאין אתם צריכים אפילו לסחוב את הסלעים. גם באזור משופע היא כראית מאור, שם היא יכולה לשמש פתרון איריאלי לעיצוב מדרונות ולמטעים בין מפלסים שונים; שלא לדבר על כך שיש לה עוד מוסף של מניעת בליה וסחף של קרקע, כמו טרסות בגוף הרי. במקומים אלה המסלעה נוחתת אופי ים תיכוני לגינה ויוצרת הרמוניה נפלאה עם הסביבה לצומח. אתם יכולים לגצל לצורך הקמת מסלעה מקומות חשופים לרוח ולשמש, שההקיקע בהם אינה פורירה במידה מספקת לגידול להקים מסלעה ללא סיבה טופוגרפית, באזור שטוח נטול סלעים, שם היא כביכול אינה חלק מהתנן הטבעי.

רצוי לדעת מספר דברים לפני שניגשים לעבודה: הקמת מסלעה היא אחת המשימות הנגניות היעילות והיציבות ביותר. המסלעה מתפקדת בנינה כפסל סלעית (נאלמנט תלת ממדי), והגנון הוא האומנו הריג. התבנית שצריך להיות נן להגליכם כשאתם קוקימים מסלעה, הוא 'תפסת מרובה לא תפסת'. לא כראי להשתמש במספר

מוגנים של צמחים ובעצרות משוכללות מדי של סלעים. פשוט וטבעיות הן, לטעמי, מילות מפתח. כראי גם להר" סוף בריכת מים או רום מים למרגלות המסלעה, וזה אלמנט שיכול להוסיף הן רק לנן סלעים.

המסלעה וקוקה למרחב פתוח של טעם אור שמש, הרחוק מעצים ומענפים גדולים והרחוק מכוחלי הבית. באזור עשיר בגוף טרשי, רצוי להשתמש לבנינה בסוג האבן המצוי בסביבה. אם המסלעה מועדת להתבלט כמפתח מוסביבה, צריך להשתמש לעיצובה בחומר שאינו אופייני לגינה, ואלה לא חסי; אבן גיר בירושלים, סלעי מרמבד באזור החוף, אבני גרניט באילת וסלעי בולת בסביבות סבירה ורמת הגולן. מי שמתעצל יכול מנוון לקנות סלעים במרכזי גינות, בגדלים ובצבעים שונים.

מכינים את הקרקע

לק מאור לבנות את הקונסטרוקציה של המסלעה, בייחוד אם היא נבנית על משטח כמו גבעה או טרסות. צריך תמיד להתחיל בבסיס המדרון ולעלות למעלה. רצוי למקם את הסלעים בצורה טבעית כשכבות. הם צריכים להיות גדולים וחיים בסוגם, אך לא זהים בגודלם. יש להדק אותם לתוך הקרקע כדי לייצבם (חצי קמורים בארץ מהו, כאשר הצד הקישוטי שלהם חשוף לעין). ניתן להשתמש בתערובות של מלט כדי 'להרכיב' את האבנים זו לזו. בסיום הבנייה אתם אמורים לקבל משטח שגובהו כמו עוגת שכבות, רק שכל שכבה, זו העליונה נבנתה יותר מני מטר, כך שגוראות עינין מדרגות. החוכמה במסלעה היא לבנות אותה בשיפוע נכון כדי שהאבנים לא תישטקו, לכן השיפוע חייב להיות מדרגות ומתון. מלבד את, צריך לפזר

הטיפול בצמחי החסלעה

המסלעה היא פתרון מצוין עבור מי שמתעצל להשקיע זמן רב בניגה שלו, היות שהצמחים בה דורשים טיפול מועט יחסית: אך חשוב לזכור שהם עדיין דורשים טיפול כלשהו. העיקרון החשוב ביותר במסלעה הוא מיעוט השקיה, מה שמונע הופעה של צמחי בר ועשבים שוטים, ומצמצם את הצורך בגיוס הצמחים. כדאי להשתמש בהשקיה מבוקרת על ידי מערכת טפטפות שנבנתה מראש עם הנחת הסלעים, ולמקם טפטפות מול צמח. בסוף הסתיו ובחורף, בתקופת הגשמים, נחוצים לצמחי המסלעה מעט מאוד מים.

גיוס הוא בעצם תפקידו העיקרי של גנן המסלע, והוא צריך לסמור על גודלם המתאים של הצמחים מכלי לפנים בצורתם ובהתפתחותם הבריאה. גיוס הוא אימנות, צריך לגווס בוהירות ובזמן הנכון, המסלעה אינה גדר חיה, לכן אסור לתת לשתילים להתפתח מעבר לגודל הרצוי ולאחר מכן בנת אחת לגווס באגרסיביות. גיוס הולם מתבצע באמצע תקופת גידולו של הצמח, ולא לקראת עונת הצימוח. מלבד הגיוס לא צריך לעשות הרבה – קצת לנכס עשבי בר, קצת לסלק ענפים יבשים, קצת להרביד מחלות ומויקים ולרשן ממש מעט (פעם בשלושה חודשים, זה מספיק בהחלט).

קורסה אובייקט לטף הרחי

סלע המסלע במקום ישיבה בגן

סלעים הממוקמים בצורה סגונית בשבובת

קורסה אובייקט לגינה ציבורית

קצת מאמץ פיזי, שפע של אור ויצירתיות הם כל מה שתזדקקו לו כדי להקים מסלעה, תבנית גננית המשלבת סלע וצומח. שדכו לה קקטוסים, צמחי תבלין או פקעת, ותקבלו את שחקנית החיזוק המושלמת לגינה שלכם. לפניכם המדריך השלם למסלעות של ד"ר ענת מדמוני

בוחרים את הצמחים

אילו צמחים תשתלו במסלעה? קבוצת הצמחים המתאימה ביותר למסלעה היא, כאמור, צומח אלפני: אך זה אינו מתאים כלל לחיים בארצנו – הם סאן מדי לכאלו הרגילים לקרירות האלפים. המקביל הישראלי לצומח האלפני הוא צומח סלעים וכן צמחים רב שנתיים נמוכים, אך המבחר שלהם קטן יחסית, ורובם צמחי עלווה ללא פריחה בולטת. כדאי להשתמש בצמחים אלו, אך לא הייבום. ניתן להקים מסלעות לתפארת של קקטוסים, צמחי תבלין ואף לשלב במסלעה צמחים משטרעים וצמחי בצל ופקעת. את הצמחים חים כדאי לשתול בקבוצות, כדי לקבל תוצאה חזונית בולטת יותר. מובן שבמסלעה גדולה מגוון הצמחים גדול הרבה יותר מאשר אלו של מסלעה קטנה. אם אינכם רוצים להשאיר שטח ריק בין הצמחים עד שיתחברו באופן סופי, אפשר להשתמש למטרה זו באחדים מצמחי הצל והפקעת, או בצמחים חד שנתיים פורחים. כדאי להימנע מצמחים שאומנם פורחים יפה, אבל מתמלאים במשך הזמן

זסייטת של ארמה הטובה לגידול צמחים בין הסלעים בכיסי הקרקע.

עו ישנה חשיבות מרובה, אחרת הצמחים יכולים ל: לשם כך יש להסיר את שכבת הקרקע העליונה ניה במקומה חול ואבני הצץ ולכסות בכיסוי 20 ס"מ מה טובה. בורות השתילה אמורים להיות בעומק ולי של 20 ס"מ כדי לאפשר לשורשים להתפתח, זת אלה כדאי להעסיר את הארמה בקימפוסט. גרבה יש גם למרווחי השתילה ולמיקום הצמחים ה: צריך לחשב את ההתפתחות של כל צמח (על פי הפוטנציאל שלו) ולקבוע לפי זה את המי" ל, או של קבוצת הצמחים. לא כדאי למהר ולכסות טח תוך זמן קצר על ידי שתילה צפופה. התכנון ו: אסתטית דורש מרחקים נאותים בין הצמחים כדי ו את אופיו ויפיו של כל צמח, כל קבוצה, או כל מם אחר המשתלב במסלעה. מלבד המרחק החור ו: וב מאוד להשאיר מעבר נוח בין הצמחים לשם כמו עיבוד, ניכוש וגיוס (לגבי הטיפול בצמחי

אם לא תתעסקו על צמחים קומפקטיים עומדות בפניי כם מגוון אפשרויות. אתם יכולים להשתמש בקקטוסים וצמחים בשרניים, אלו בולטים בייחודם ובפריחתם המרד הומה, ואף מתאימים לארץ מבחינת הריחות המים המיני מאליות שלהם. ביניהם ניתן למצוא את הניצנית הפורחת בשלל צבעים ומתאימה למסלעה קטנה; האגבה, שצורתה פיסולית והיא מתאימה למסלעות גדולות; הבלבוב קוצני הפורח באדום בוהק; וגם האהל, שהוא צמח משטרע, הפורח בשלל צבעים מאדום עד לבן ויוצר נושאים ציפיים.

צמחי בצל ופקעת יכולים להיות אנפנתוס אפריקני או טולברגיה הריפה, שמוצאם מדרום אפריקה והם פורחים בכחול-סגול. קניפופיה אשכולית בעלת התפרחת הצהובה-כתומה, או המרוקלים הפורח בכתום צהוב. גם חלק גדול מצמחי התבלין עונים על תכונות הנדרשות מצמחי מסלעה, ואם חשקה נפשכם אתם יכולים להקים מסלעה לתפארת ולשתול בה צמחי תבלין בלבד: זוטא לבנה ומרוחה המשמשים לתה, קורנית מקורקית פת, אוזב מצוי ואזוביון רפואי המשמשים לתיבול ולסלי טים. צמחים עונתיים פורחים יכולים גם הם לשמש למסלעה ובעיקר למלא בה חללים בתחילת דרכה, כמו לובליה שרועה היוצרת כתם כחול עמוק, או מללנית ריחנית (מלסלי כסף) בעלת הפריחה הלבנה והריח המתוק.

ואי אפשר שלא להזכיר כאן את הרקפת, הגדלה בתנאי וי הסלע. אומנם הרקפת היא צמח של חודף ואנחנו בעיי צומי של קיץ, אך זהו צמח המאפיין מסלעות טבעיות באזור הרר. אפשר גם אפשר להשתמש בה למסלעות אצלכם בניגה, אבל על הטיפול בה, זה כבר בסיפור אחר. אם בחרתם במסלעה בניגה, חשוב מאוד שתהיו סבלניים. ייקת זמן עד שהמסלעה תקבל את צורתה הסופית, אבל הסבלנות משתלמת. הסיבה לכך היא שצמחי המסלעה בדרך כלל אינם מענקי הקומה וגידולם איטי. יכול לקחת זמן רב עד שהם ימלא את המקום שיועד להם. הבוגוס הוא שצמחים כאלו ידרשו פחות גיוס ולא יהיה צורך ב"תיקונים" במשך שנים רבות, התוצאה הסופית בכל מקרה משובבת נפש.